

A v tých Batizovciach

OBČASNÍK

3.

2024

II. ROČNÍK

12 Zhodnotenie
futbalového
leta a jesennej
časti v obecnom
futbalovom klube

15 Navždy späť
s Batizovcami
spisovateľka
Darina
Harmanová

18 Sochár
Ladislav Galko

A v tých Batizovciach

O B Č A S N Í K

3. 2024 II. ročník

Pripravili

Alexandra Danilová
Beáta Neupauerová
Cyril Františka
Janka Hudáková
Lucia Mudráková
Ľubomír Šoltís
Marek Mlynský
Mária Handzušová
Mária Jaduščáková
Magdaléna Faberová
Michal Legutky
Nina Šoltisová
Peter Hutník
Rebeka Hudáková
Viliam Handzuš
Zuzana Klocová
Aneta Žugecová

Ilustrácia obálky

Anna Vnenčáková

Jazyková korektúra

Alexandra Danilová
Aneta Žugecová

Použité fotografie

Archív autorov a obce

Náklad

500 ks

Grafický dizajn

Samuel Kušnir
BoldHuman s. r. o.

Použité písmo

Inka, Samuel Čarnoký
CarnokyType s. r. o.

Vydavateľ

Aneta Žugecová
Štúrova 87/110, 059 35 Batizovce

ISSN 2989-3011

EV 6153/23/PT

*Tvorba grafickej šablóny sa uskutočnila
vďaka podpore Nadačného fondu Baunit
pri Nadácii Centra pre filantropiu.*

*Tlač a distribúciu novín
zabezpečila obec Batizovce.*

OBEC
Batizovce

Sokratov
inštitút
REALIZUJE ŽIVICA

Zo života samosprávy

Udalosti a podujatia v druhom polroku 2024:

◆ 1. jún 2024

Obce Batizovce Gerlachov, Mengusovce, Štôla v spolupráci so základnou organizáciou Odborového zväzu polície Poprad, Národnou diaľničnou spoločnosťou Mengusovce a Hasičským a záchranným zborom Poprad usporiadali cykloparádu spojenú s oslavou MDD.

◆ 20. júl 2024

Sedem tímov si zmeralo sily v súťaži O najlepšie batizovské pirohy. Porota prideľovala body za vzhľad, škvarky, cesto, náplň a celkovú chuť. Prvé miesto si odniesol Klub dôchodcov – Sosna, druhé miesto získalo družstvo Mercedes a tretie miesto tím Sestry.

◆ 31. august 2024

Počas Dňa obce sme si pripomenuli 760. výročie prvej písomnej zmienky o Batizovciach.

◆ Prišli sme o lipu pri rímsko-katolíckom kostole. Vzácný strom si pamätal viac ako tristoročnú históriu našej obce. Bol však napadnutý neliečiteľnou hubou a ohrozoval bezpečnosť okoloidúcich ako aj stavbu kostola. Preto sme pristúpili k jeho sanácii.

◆ Minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR Erik Tomáš počas galavečera "Sociálny čin roka" ocenil pracovníčku obecného úradu Mgr. Miroslavu Šalátovú.

◆ Na Mikuláša bola slávnostne uvedená monografia o Batizovciach, na ktorej pracoval kolektív 13 autorov. Spracovanie publikácie stálo nemalé množstvo finančných prostriedkov, času a energie. Kniha mapuje históriu a súčasnosť našej obce, čo by sa nepodarilo bez spolupráce ľudí, ktorí ochotne zapožičali svoje fotografie, prispeli myšlienkou, vetou, či dlhším textom. Veľká vďaka tak patrí nielen kolektívu autorov, ale aj všetkým, ktorí k tvorbe knihy prispeli!

Na čom budeme pracovať?

◆ **Postupné zrušenie infokanála.** Naš infokanál využíva analógový signál, zatiaľ čo televízia dnes funguje na novšom digitálnom signále. Pre prevádzkovateľa je náročné prevádzkať analógový signál na signál digitálny a dlhodobo je to neudržateľné. Preto sme pristúpili k postupnému zrušeniu nášho infokanála. Obec bude naďalej komunikovať prostredníctvom webovej a facebookovej stránky, obecného rozhlasu a aplikácie ROZANA.

◆ **Zlepšenie kvality vzdelávania v materskej škole.** Významnou investíciou v budúcom roku je prístavba MŠ.

◆ Prípravné práce pri projektovej dokumentácii Domu smútku.

◆ Uvažujeme nad možnosťami vytvorenia **dôstojného urnového hája** na cintoríne.

◆ **Budovanie a oprava chodníkov a ciest** v obci, vrátane ulice Partizánskej. Plánujeme tiež vybudovať lávku ponad potok na ulici Hviezdoslavovej (pri Krejnusa).

◆ Vybudovanie **parkoviska pri obecnom úrade**, ktoré bude slúžiť návštevníkom obecného úradu a všetkým, ktorí si chodia po zásielky do Pakety a Boxu Balíkovo.

◆ **Rekonštrukcia Sokolovne.** Sívá budova, ktorá sa nachádza pri futbalovom ihrisku bola obývaná rodinou Pačajových. Rodina sa odsťahovala na Gemer a tak máme k dispozícii tento priestor. V najbližšom období sa rozhodne, či bude priestor využívaný sociálnymi pracovníkmi alebo bude prenechaný futbalovému klubu.

Na čom sme pracovali?

◆ Obec Batizovce sa úspešne zapojila do „**Národného projektu Terénna**

sociálna práca a komunitné centrá (Spolu pre komunitu) – aktivita Terénna sociálna práca“. Projekt je realizovaný prostredníctvom Implementačnej agentúry MPSVR. Na pracovnú pozíciu terénneho sociálneho pracovníka bol prijatý ThDr. Mgr. René Gáfrik a na pracovnú pozíciu terénneho pracovníka Bc. Kristína Pechová. Svoju činnosť budú vykonávať najmä v marginalizovanej rómskej komunite a nájdete ich v kancelárii na prízemí obecného úradu.

◆ Otvorili sme **Zmenu a doplnok územného plánu obce Batizovce č. 12** s cieľom umožniť záujemcom výstavbu a investovanie na území našej obce.

◆ Pri obecnom úrade sme osadili novú **digitálnu tabuľu**.

◆ Starosta obce JUDr. Gabriel Bodnár menoval **novú riaditeľku materskej školy Bc. Máriu Jachuščákovú**. Prajeme novej pani riaditeľke veľa úspechov!

Čo nás trápí?

◆ **Kapacita čističky odpadových vôd a technický stav kanalizačnej siete.** V najbližšom období budeme investovať prostriedky do zlepšenia technického stavu kanalizačnej siete. Ťažkosť spôsobuje aj voda, ktorá je zo striech zvádzaná priamo do kanalizačnej siete. Ide o balastné vody, ktoré do čističky nepatria. V prvom kroku posúdime stav kanalizačnej siete, zistíme poruchy na potrubí a identifikujeme miesta, kde sú balastné vody zvádzané do kanála.

◆ **Financovanie samosprávy.** Zmeny vo financovaní MŠ prinášajú nové výzvy pre samosprávy. Už dnes sa na zmeny pripravujeme, zúčastňujeme sa koordinačných stretnutí s ekonómami MŠ a zástupcami ďalších samospráv.

◆ Napísané v spolupráci so starostom obce **JUDr. Gabrielom Bodnárom**

Obec Batizovce úprimne ďakuje dnes už bývalej riaditeľke MŠ Batizovce pani Soni Chalasovej. Jej rukami prešli desiatky detí, dnes už dospelých Batizovčanov. Veľká vďaka za Vašu námahu, profesionalitu, ľudskosť a empatiu!

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR Batizovce

Činnosť členov DHZ Batizovce od mája 2024.

Začiatkom mája sa uskutočnila slávnostná výborová schôdza pri príležitosti sviatku svätého Floriána - patróna hasičov. Prijali sme pozvanie z našej družobnej obce Zeleneč, pri príležitosti osláv 100. výročia založenia ich zboru. Mladí hasiči sa zúčastnili detskej hasičskej súťaže v Sp. Bystrom, kde sa chlapci umiestnili na 5. mieste a dievčatá na 14. mieste. Do nášho areálu sme z dotácie od obce zakúpili nový krovino-rez na údržbu trávnej plochy. Členovia výboru boli prítomní pri slávnostnom akte položenia vencov pri pamätníku pred obecným úradom.

11. mája sa v Poprade uskutočnili oslavy 100. výročia založenia okresnej hasičskej jednoty číslo 25. Do spanilej jazdy po meste Poprad sa zapojila aj naša historická ERENA, ktorá sa šťastne vrátila do hasičskej zbrojnice. Osláv sa zúčastnili aj členovia nášho výboru a zaslúžili členovia.

Naši muži sa vybrali do Keceroviec na hasičskú súťaž, aby preverili svoju novú motorku. Umiestnili sa na 14. mieste s časom 19,69s.

V polovici mája sme v obci zorganizovali zber železného šrotu, kde sme za 2 dni vyzbierali 4 vlečky starého železa.

18. mája sa v Batizovciach uskutočnil 20. ročník súťaže mladých hasičov za účasti 37 družstiev a 2. ročník súťaže prípraviek za účasti 34 družstiev. Koncom mája sa v obci konali Folklórne slávnosti, kde sme zabezpečovali protipožiarnu hliadku. V Sp. Štiavniku sa uskutočnila prvá súťaž dospelých, dorastu a družstiev CO- nad 35 rokov, kde sme mali zastúpenie v troch kategóriách. Muži skončili na 6. mieste, ženy CO na 2. mieste a muži CO na 3. mieste. Začiatkom júna bola súťaž pre mladých hasičov v Sp. Teplici, kde dievčatá skončili na 2. mieste a chlapci na 3. mieste. Vo Vikartovciach sa uskutočnilo

Územné kolo súťaže CTIF, kde sa naše družstvo mladých hasičov umiestnilo na 4. mieste. Na druhý deň bola súťaž pre dorast, mužov a žien a družstiev CO. Muži skončili na 6. mieste, ženy CO na 2. mieste a muži CO na 2. mieste. V polovici júna sme sa stretli na urbárskej chate na branno- športovom dni, kde sme si preverili staré známe súťažné disciplíny. Začiatkom júla sa v obci konal futbalový turnaj s názvom RETRO MUNDIÁL 2024, kde sme z družstvom AC Florián obsadili krásne 6. miesto. Naše cvičiace družstvá sa zapájali do Podtatranskej hasičskej ligy. Počas leta sme organizovali niekoľko brigád pri údržbe hasičského areálu. Naša zásahová jednotka bola zneškodniť niekoľko osí a včelích hniezd. V auguste sme boli na pravidelnej servisnej prehliadke z vozidlom IVECO. V hasičskom sklade sme pripravili exkurziu pre deti z materskej školy.

Mali sme aj kuriózný zásah, kde tlel búrľavý strom v rómskej osade. Napokon po zhodnotení stavu stromu musel obecný úrad pristúpiť k jeho odstráneniu. Zásahová jednotka bola privolaná k zneškodneniu hniezda sršňov.

Koncom augusta sa konala v obci veľká slávnosť, pri ktorej sme si pripomenuli

760. výročie prvej písomnej zmienky o obci Batizovce a 135. výročie založenia DHZ Batizovce. Pri slávnostnom sprievode po obci, bola odhalená pamätná tabuľa, ktorá je umiestnená na hasičskej zbrojnici pre všetkých bývalých významných funkcionárov nášho zboru. Pri slávnostnom akte udeľovania ocenení boli naši členovia za ich príkladnú prácu odmenení cenou obce. Pozvanie prijali zbory nášho okrsku, ako aj funkcionári Územnej organizácie v Poprade. Členovia zásahovej jednotky zabezpečovali protipožiarnu hliadku pri zapálení vaty, ako aj v priebehu osláv.

14. septembra sa u nás uskutočnila posledná - finálová súťaž Podtatranskej hasičskej ligy za účasti 20 družstiev. Pre nepriaznivé počasie nemohli prísť naše družobné zbory zo Zelenča a z Kráľovej pri Senci. Ocenenia a poháre pre najlepšie tri družstvá boli zakúpené z dotácie od obce, za čo jej patrí veľká vďaka. Na záver súťaže bola vyhodnotená Podtatranská hasičská liga v roku 2024. Zo 7 hodnotených súťaží skončili muži na 4. mieste, ženy CO na 2. mieste a muži CO na 3. mieste. Pre naše cvičiace družstvá boli zakúpené nové sady dresov, ktoré budú reprezentovať našu obec a náš zbor. Dresy boli zakúpené

z dotácie od obce Batizovce a na činnosť DHZ prispeli aj sponzori. Koncom septembra vycestovali naši muži na súťaž do Kráľovej pri Senci, odkiaľ si doniesli nielen vecné ceny, ale aj nezabudnuteľné zážitky. Začiatkom októbra sa v obci Gregorovce v Prešovskom kraji uskutočnilo finále Východoslovenskej hasičskej ligy pre kategóriu dorast a CO. Naše družstvo žien v najlepšom veku po tretíkrát za sebou vyhralo a obhájilo prvenstvo z minulého roku. Muži CO skončili na 7. mieste. Putovný pohár Východoslovenskej ligy pre ženy CO im právom patrí. V mesiaci október a november sme začali s opravou chodby v hasičskej zbrojnici, ktorá bola úspešne dokončená koncom novembra. V októbri sa konal 30. ročník Halovej súťaže mladých hasičov o pohár Prezidenta DPO SR v Poprade. Zároveň po ukončení súťaže bola vyhodnotená olympiáda mladých hasičov, kde naše družstvo dievčat skončilo na peknom 3. mieste a chlapci sa umiestnili na nepopulárnom 4. mieste.

Behom roka sme boli zagrátulovať oslávencom pri ich životných jubileách, 2 členovia vstúpili do stavu manželského a s dvoma členmi sme sa rozlúčili. V polovičke novembra sme mali brigádu pri zazimovaní hasičskej techniky a údržbe hasičskej zbrojnice. Na okresnom riaditeľstve sa konalo školenie a následne skúšky pre Veliťelov DHZO. Z nášho zboru úspešne zvládli túto skúšku 5 členovia. Chceme sa poďakovať všetkým členom a členkám za vzornú reprezentáciu nášho zboru a obce počas celého roka, nielen na súťažiach, ale aj pri pomoci občanom v núdzi. Bohu na slávu a blízke mu na pomoc.

Ďakujeme obci Batizovce za poskytnutú dotáciu na rok 2024, našim priaznivcom a sponzorom, ktorí nás behom roka podporovali a držali nám palce pri súťažiach.

Na záver Vám všetkým prajeme šťastné, veselé a bezpečné prežitie vianočných sviatkov a šťastný nový rok. DHZ Batizovce.

❖ **Lubomír Šoltís**
veliteľ DHZ Batizovce.

JESEŇ V NAŠEJ MŠ

Ani sme sa nenazdali a už nám pani Zima klope opäť na dvere. V septembri sme veru nezažili. Hneď, ako sme privítali starých, aj nových kamarátov a opäť sa udomácnili v našej materskej škole, boli sme nakuknúť u pána starostu na Obecnú úradu a stihli sme navštíviť aj Batizovskú izbu a batizovské múzeum hasičskej techniky.

Október sa niesol v znamení úcty k starším. V rámci projektu „Októbrové čítanie so staršími“ nás svojou návštevou potešili staré mamy či babičky, ktoré našim kamarátom predškólakom chodievali čítať pred spaním krásne rozprávky. A keď je už reč o knižkách, miesto v našej škôlke si našla nová knižná búdka, ktorá od septembra robí radosť všetkým deťom a tiež vzbudzuje u detí záujem o čítanie. Naši kamaráti predškóľáci odprezentovali krásne vystúpenia pre starších v sále KD a potešili starších aj tvorivými dielňami, kde sa opäť raz ukázali šikovné ruky našich babičiek. Milým vystúpením sme prekvapili aj klientov CSS Domov pod Tatrami.

V spolupráci s rodičmi sme spestrili a skrášlili náš školský dvor, kde pribudli nové okrasné kríky a rastlinky a v spolupráci s Klubom žien Batizovce a Klubom dôchodcov Sosna sme zorganizovali 1. ročník lampiónového sprievodu v našej MŠ.

Radosť sme v októbri urobili nielen starším, ale aj ľuďom bez domova a seniorom z DSS, pre ktorých sme v rámci projektu „Ponožkový október“ vyzbierali množstvo nových ponožiek, ktoré ich v týchto chladných dňoch už určite zohrievajú. Ako každý rok, aj tento rok sa koniec októbra niesol v znamení tekvičkovej párty a na svoje si prišli aj milovníci jabĺčok, ktoré svoje meniny s nami oslávili 21. 10.

Dôkazom toho, že aj škôlky sa môžu kamarátiť, bola oslava Dňa materských škôl, ktorá sa konala za účasti

našej priateľskej MŠ – Life Academy. Samozrejme nechýbal bohatý program pre deti, súťaže, či diskotéka s maskotom. V znamení športu sa niesol náš „Jesenný športový deň“ a čaro vesmíru nám prikúzlilo „Vesmírna škola“ so svojím mobilným planetáriom. Záver novembra nám priniesol návštevu uja horára Martina v Danielovom Dome, kde sme sa dozvedeli veľa zaujímavého o lesných zvieratkách. V decembri sme už tradične privítali Mikuláša. Naši predškóľáci ho potešili krásnym vystúpením pred OcÚ a nechýbal ani Mikuláš v škôlke, pečenie medovníčkov, či tradičné vianočné trhy spojené s vianočnou besiedkou.

❖ **Mária Jaduščáková**

Základná ŠKOLA

Školský rok 2024/2025 je pre nás všetkých trochu výnimočný.

Zapojili sme sa do pilotného overovania nového školského kurikula, a tak sa naši prváci učia trochu inak. Niektoré predmety majú iný názov i obsah, niektoré učíme inak. Zaradili sme aj jeden nový predmet s názvom Emocionálny kompas. Zmenili sme prostredie tried i chodieb, pribudli čítacie kútiky a malé oddychové zóny. Celý tento proces je zaujímavý pre nás učiteľov a verím, že aj pre žiakov a pomôže skvalitniť vyučovací proces v našej škole.

Bez ohľadu na zmeny si naša škola žije svojim životom. September patril opakovaniu, písomkám, tí najmenší sa pasovali s prvými písmenkami a aj slzičkami. Všetko však dopadlo výborne a všetci spoločne sme sa pustili

do našich školských aj mimoškolských dobrodružstiev. Prvým dobrodružstvom bola návšteva Kežmarského hradu a výstava Interaktívna hračka. Žiaci z historicko-dobrodružného krúžku absolvovali výlety do Vysokých Tatier a počas túry plnili úlohy, ktoré im zadala pani učiteľka. Spoločne s rodičmi a priateľmi sme si užili Deň otvorených dverí a tešili sa z tekvicovej výzdoby našej školy. Pripravili sme tradičné tvorivé dielne a na návštevu k nám prišli aj predškoláci. No a samozrejme pasovali sme prvákov a naši štvrtáci ich prijali do cechu žiackeho.

Aby ste si nemysleli, že sa tu len zabávame, tak to nie. Súťažili sme vo vedomostnej súťaži I BOBOR, kde sa

najlepším DROBCOM našej školy stali Filip Sloboda z 2.A triedy a Simona Kazimírová z 3.A triedy.

V kategórii BOBRÍK sa najlepším BOBRÍKOM našej školy stala Miroslava Lizáková zo 4.A triedy. December patril aj školskému kolu Pytagoriády a školskému kolu recitačnej súťaže Šaliensky Matko.

Miroslave Lizákovkej blahoželáme k víťazstvu v jej kategórii v tradičnom Jesennom behu Svitom. Nezabudli sme však ani na najzraniteľnejších. Už po tretí raz sme zapojili do kampane Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok a odovzdali sme 31 krabíc pre osamelých seniorov. Po prvý raz sme sa zapojili do kampane Pyjama day, čím sme preukázali svoju podporu deťom, ktoré sú kvôli dlhodobým hospitalizáciám nútené stráviť celé dni v pyžame. Žiaci zapojení do krúžku Kuchárik venujú výťažok z predaja na školských vianočných trhoch organizácii Mary's Meals, No a december patril už tradične príprave školskej akadémie. Tento rok sme našich priaznivcov potešili rozprávkou Pyšná princezná. Všetci žiaci si užili vianočné prázdniny, aby sa s novou energiou pustili do druhého polroka.

❖ Zuzana Kl'ocová

Aktivity Komisie športu a mládeže v druhom polroku 2024

Do nabitého kalendáru obecných podujatí prispela svojou aktivitou aj Komisia športu a mládeže pri OcZ.

Júl sme začali úspešnou súťažou o Najlepšie batizovské pirohy, ktorej už 11. ročník sa konal v sobotu 20.7.2024. Sedem perfektne pracujúcich a zohratých tímov pripravovalo za krásneho slnečného počasia tradičné batizovské pirohy, ktoré nielen prezentovali porote, ale taktiež ponúkali aj návštevníkom tejto akcie. Porotu tvorili domáce znalkyne p. Krišková, p. Kuzmíková a p. Hetešová a tiež odborník priamo z gastronomického sektora, p. Gaži. Hodnotil sa vzhľad, škvarky, cesto, náplň a celková chuť súťažných vzoriek bez toho, aby porota vedela, aký tím vzorku odovzdal. Víťazom sa stalo družstvo Klub

dôchodcov - Sosna, druhé miesto obsadil tím Mercedes a na treťom mieste sa umiestnilo družstvo Sestry. Hlasovalo aj vyše 400 návštevníkov, ktorí v súťaži "Hlas ľudu" mohli odovzdať svoj hlas družstvu, od ktorého im chutili pirohy najviac. V tomto hlasovaní zvíťazilo družstvo Mercedes len o 9 hlasov pred Klubom žien. Radi by sme poďakovali najmä družstvám za ich účasť a usilovnú prácu počas súťaže, tiež porote a sponzorom - Vinotéka Rodinka (pán Michal Bobko) a Hossa Family (pán Marcel Pešta) - a v neposlednom rade aj domácej hudobnej skupine Lajblík, ktorá sa postarala o dobrú náladu všetkých účastníkov.

Počas septembra sa zvyčajne koná tradičný Výstup k prameňu, ktorý sa však tento rok nemohol uskutočniť pre nepriaznivé počasie v riadnom aj v náhradnom termíne a prípadný ďalší neskorší termín by už bol príliš neskorý, alebo kolidoval s inými, skôr naplánovanými, akciami.

V nedeľu, 24. novembra, sa nám podarilo uskutočniť v poradí siedmy Súťažno-zábavný kvíz. Účasť opäť prekonal predošlé edície - zúčastnilo sa až 14 družstiev, v ktorých si vyše 70

súťažiacich preverilo svoje vedomosti v piatich tematických okruhoch. O poradí rozhodoval niekedy jediný bod a dokonca aj po vyhodnotení všetkých 55 otázok museli organizátori doplniť bonusovú rozstrelovú otázku, ktorá rozhodla o celkovom poradí. Zvítazil tím Baťova tehla, na druhom mieste sa umiestnili Cvičenkyne a tretie miesto obsadilo družstvo Lomnické čháve. Radi by sme poďakovali všetkým súťažiacim za účasť a tiež patrí veľká vďaka Klubu žien za prípravu občerstvenia pre súťažiacich.

Na záver by sme chceli všetkým čitateľom popriať príjemné prežitie vianočných sviatkov v kruhu najbližších a úspešný štart nového roka 2025, v ktorom Vás radi privítame na ďalších podujatiach.

♦ Peter Hutník
© Michal Legutky

ČO JE NOVÉ v centre sociálnych služieb?

Neustále hľadanie príležitostí, ako naplniť potreby prijímateľov sociálnej služby v Domove pod Tatrami, podporiť ich rast, rozvoj, sebavedomie a kvalitu ich života, je pre nás impulzom aj inšpiráciou. Práve pozitívny impulz a motivácia viedli prijímateľov k príspevkom do Občasníka 1/2024. Zároveň si preverili svoje zručnosti vo vedomostnej súťaži, ktorú Vám v nasledujúcich riadkoch priblížime.

Centrum sociálnych služieb Domov pod Tatrami v októbri 2024 vydalo nové číslo občasníka U NÁS DOMA POD TATRAMI. Občasník 1/2024 prináša množstvo článkov obohatených o pekné fotografie a jeho stránky otvárajú ďalšie pomyselné dvere do života v Domove pod Tatrami. V tomto čísle sa dočítate o nových aktivizačných činnostiach, o vydaní pracovného zošita na precvičovanie pamäťových funkcií a predstavili sme Klub prác s textilom, varenia a pečenia - ďalší z našich klubov zručností. Vďaka spolupráci Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči sme mohli vydať časopis po prvýkrát v histórii nášho zariadenia aj v Braillovom písme, čo predstavuje jeden zo spôsobov vylepšenia kvality poskytovaných sociálnych služieb. Novinkou nášho občasníka sú pracovné listy na precvičovanie koncentrácie a slovnej zásoby s možnosťou ich vyplnenia. Dozviete sa aj o prezentácii výtvarného umenia klientov v Podtatranskej knižnici v Poprade. Veľké poďakovanie patrí

Strednej odbornej školy polytechnickej Jana Antonína Baťu vo Svite za spoluprácu a tlač občasníka. Do vedomostného kvízu MÚDRA SOVA 2024 sa zapojili trojčlenné

družstvá prijímateľov sociálnej služby. Inštruktorky sociálnej rehabilitácie ho zorganizovali 14. novembra 2024. Mgr. Marta Bekešová v 1. kole pripravila hádanky Čo je to?, doplnené o obrázkové pexeso a úlohou súťažiacich bolo priradiť správny obrázok k hádanke. Podľa nej sa hádanky dali zvládnuť, keďže celková úspešnosť dosiahla až 17 správnych riešení z celkového počtu 20 hádaniek.

Obsahom 2. kola p. Jarky Mackovej bolo 20 otázok zameraných na všeobecný prehľad. V tomto kole si prijímatelia preverili vedomosti zo zemepisu, geometrie (napr. koľko strán má trojuholník), chemických prvkov, historicko-politické (1. prezident SR, vstup SR do EÚ), súčasťou boli aj ľudové pomenovania, farba drahokamov, preložiť české slovo, čo dáva rastlinám zelenú farbu, ale aj to, ktoré mesto je považované za „rodisko“ obľúbenej pochúťky pizze. Celkovo bolo správne zodpovedaných 12 až 19 otázok. Podľa pani Jarky význam tohto kvízu spočíval v tom, aby si prijímatelia preverili získané vedomosti, keďže majú určité vzdelanie a je správne, aby nadobudli aj nové znalosti. Dodáva, že je potrebné aj celoživotné vzdelávanie, nielen pre nás ostatných.

Počas 3. kola, ktoré pripravila p. Ivona Hurajtová, sa súťažiaci snažili doplniť opakovanie geometrického radu a z 10 symbolov a geometrických tvarov správne pospájať dvojice. 4. kolo - Porovnaj dva obrázky a nájdí 10 rozdielov opäť pripravila Mgr. Bekešová a takisto zaznamenalo úspechy klientov. V 5. kole p. Hurajtovej pod názvom Šifrovačka mali družstvá do troch viet doplniť písmená zašifrované v znakoch. Tu rozmýšľali, ako správne vybrať jednotlivé znaky s písmenami, vytvoriť slovo a doplniť ho do vety. Celkovo 5. kolo zaznamenalo 100 % úspešnosť. Titul MÚDRA SOVA 2024 získalo družstvo z budovy Breza.

❖ **Mgr. Beáta Neupauerová**
sociálna pracovníčka CSS

ŽIVOT seniorov v KD Sosna

V našej obci funguje KD Sosna už dva roky. Tu sa seniori pravidelne stretávajú každý druhý týždeň. Náš klub nie je len obyčajným miestom na pitie kávy, či dobrého bylinkového čaju, je to miesto, kde sa rodia nové priateľstvá, zdieľajú sa životné príbehy a budujú nové vzťahy.

Každú druhú stredu popoludní sa stretne skupina rozmanitých ľudí – od bývalých učiteľov, zdravotných sestier, kancelárskych zamestnancov a ľudí, ktorí sa venovali rôznym remeslám, bez ktorých by život nemohol fungovať nielen v našej obci, ale aj v okolitých mestách.

Klub sa pre nás stal našim druhým domovom, kde spoločne oslavujeme naše radosti. Dvakrát do roka v júni a v decembri prinesú narodeninový oslávenec domáce koláče, kavičku i dobré víno, aby sme oslávili ich jubileá, či len tak spoločne zdieľali chvíle pohody. Tiež spoločne oslávime fašiangy, Medzinárodný deň žien, Deň obce Batizovce, Mesiac úcty k starším, kde sme prispeli kultúrnym programom, Pamiatku zosnulých, či vianočné sviatky prípravou kapustnice a sladkého občerstvenia.

Tiež organizujeme návštevy kina Tatran v Poprade, kde každý posledný pondelok v mesiaci je venovaný filmovému predstaveniu pre seniorov za zľacnené vstupné. Tieto stretnutia nie sú len o zábave. Pre mnohých sa stali záchrannou sieťou, keď sa cítili osamelí a stratili zmysel každodenného života. Jednou zo smutných udalostí, ktorá sa dotkla nášho klubu, bola smrť pána Petra

Štrbku, ktorý ako prvý opustil naše rady. Rozlúčili sme sa s ním s patričnou úctou a pietou.

Ale život ide ďalej a my si postupne budujeme podporný kruh vzájomnej pomoci. Nielen že si vymieňame životné skúsenosti a múdrosť, ale organizujeme aj spoločné výlety na Slovensku (Vlko-líneč, Liptovský Ján) i v blízkom Poľsku (Zakopané, Nowy Targ). Usporiadali sme špeciálne aktivity ako sú prednášky o zdraví, alebo kvízy: Záhady ľudského tela, Slovenské porekadlá a pranostiky, Čo vieš o ovocí a zelenine, Kvíz o aktuálnych udalostiach v predchádzajúcom týždni doma a vo svete, a mnohé iné, čo nám pomáha orientovať sa v súčasnom spoločenskom dianí.

Nezabudli sme ani na pohybové aktivity, zdravotné prechádzky po náučnom

chodníku v okolí obce, pri nepriaznivom počasi a v zimnom období si cibríme presnosť v koordinácii pohybov hádzaním šípiek, hrou petangu, či strelbou zo vzduchovky.

Komunita seniorov sa stala ukážkou toho, že vek nie je prekážkou pre nové začiatky, že každý deň môže priniesť nové príležitosti na učenie sa a rast.

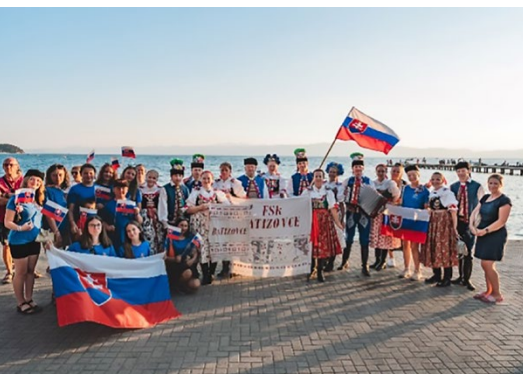
Klub sa stal miestom, kde sa vytvoril silný pocit spolupatričnosti a každé stretnutie je oslavou života so všetkými jeho krásami a výzvami.

❖ **Mária Handzušová**

FSk BATIZOVCE

Po dlhšom čase sa vám opäť ozývame, aby sme sa podelili o všetky krásne momenty a úspechy, ktoré sme počas uplynulých mesiacov zažili. Počas tohto obdobia sme stihli množstvo akcií, na ktorých sme mali možnosť šíriť folklórne tradície a zároveň si užívať úžasnú atmosféru rôznych podujatí.

Koncom apríla, 28.4., sa konalo krajské kolo celoslovenskej súťaže Vidiečanova Habovka v Raslaviciach, na ktorej sa zúčastnili naše staršie deti. V silnej konkurencii si naša dievčenská spevácka skupina odniesla strieborné pásmo, pričom Alexandra Chovanová so svojím sólom získala nádherné zlaté pásmo. Ďakujeme im za krásnu reprezentáciu FSk Batizovce a za ich skvelé výkony. Dňa 11.5. naše staršie deti vystúpili v Poprade so svojimi tancami pri príležitosti stého výročia Územnej organizácie dobrovoľnej požiarnej ochrany SR, a tak spríjemnili chvíle dobrovoľným hasičom.

Mesiac máj sme zakončili organizáciou 6. ročníka Folklórnych slávností Obce Batizovce, ktorý sa uskutočnil 25.5.2024. Slávnosti boli opäť plné skvelej hudby, spevu a tanca. Vystúpili u nás Folklórna skupina Skadzi-Stadzi, Folklórne združenie Stráne z Važca, Folklórny

súbor Orgonina z Vranova nad Topľou a samozrejme naša domáca FSk Batizovce. Na záver sa o zábavu postarala skvelá ľudová hudba Hvizdošovci, ktorí vytvorili super zábavu. Teší nás, že aj tento ročník priniesol nové skupiny, ktoré prispeli k nezabudnuteľnému hudobnému a tanečnému zážitku.

Ďalšou udalosťou, na ktorej sme nemohli chýbať, bolo otvorenie nového detského ihriska v hoteli Hubert 9.6.2024. Naša detská folklórna skupina svojím vystúpením spríjemnila slávnostné otvorenie Hubertíkova, pričom si naši najmenší s veľkou radosťou ihrisko aj sami vyskúšali.

Leto pokračovalo vo veľkom štýle. Na jubilejnom 50. ročníku Spišských folklórnych slávností 29.6.2024 sme mali česť vystupovať na najväčšom a najstaršom folklórnom festivale na Spiši. Vynikajúce počasie a skvelá atmosféra nás len utvrdili v tom, aké dôležité je uchovávať tradície. Ďakujeme za pozvanie a už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

Vystúpili sme aj v susedných obciach. Začiatkom leta, 6.7.2024, sme sa zúčastnili na 1. ročníku súťaže vo varení gulášu v Gerlachove, kde sme predviedli naše tance a spevy v plnej kráse. O pár týždňov neskôr, 3.8.2024, sme zavítali na Dni obce Mengusovce, kde sme pripravili hodinové vystúpenie. Na pódiu sa predstavili dospelí členovia aj staršie deti, ktorí potešili divákov svojimi

piesňami a tancami. Ďalšie prázdninové vystúpenie sa konalo v obci Vikartovce 11.8.2024, kde sme obohatili ich bohatý program ďalším nezabudnuteľným vystúpením.

Vrcholom letnej sezóny bol pre nás Medzinárodný folklórny festival v Severnom Macedónsku, ktorý sa konal 14.8. – 18.8.2024. Spolu s ostatnými folklórnymi skupinami z krajín ako Srbsko, Chorvátsko, Bosna a Hercegovina či Turecko sme mali možnosť reprezentovať Slovensko spolu s Folklórnou skupinou Vernár. Vystúpenia boli spojené so sprievodom po meste Ohrid v tradičných krojoch. Festival sme si veľmi užili, spoznali kultúry iných štátov, ich kroje, spevy či tance. Vo voľnom čase sme objavovali krásy mesta Ohrid, dostali sa na Samuelovu pevnosť, ktorá je najvyšším bodom v meste. Plavili sme sa loďou, kúpali v Ohridskom jazere a zažili nespočetne veľa nových úžasných zážitkov. Bola to naša premiéra na zahraničnom festivale, ale veríme, že to nebolo naposledy.

Na záver leta, 31.8. sa v našej dedine aj

tento rok konali Dni obce Batizovce. Boli spojené so slávnostným sprievodom obcou, ktorého sme aj my boli súčasťou. Do kroja sa obliekli malé deti, veľké deti aj dospelí členovia a svojím spevom a hrou na heligónke spríjemňovali chvíle občanom.

Počas celého leta sme sa zúčastňovali na vystúpeniach v Hoteli Trigan na Štrbskom plese. Sedem večerov sme mohli spríjemniť ubytovaným hosťom ich večeru v hoteli. Každý z týchto večerov sa niesol v duchu slovenského večera, kde nechýbali typické slovenské jedlá. Sprevádzali sme hostí našimi spevmi a hudbou, ktoré tento zážitok umocnili. Akciou jesene bol náš tradičný teplákový bál, ktorý sa tento rok konal už po štvrtýkrát, a to dňa 23.11.2024. Ďakujeme za vašu podporu a priazeň, pretože lístky sa vypredali v rekordnom čase, a to do dvoch dní. Užili sme si spolu partnerské súťaže, vtipnú, ale aj klasickú tombolu, vychutnali výbornú kapustnicu a členovia FSK Batizovce si pripravili veselý program v podobe

cigánskeho tanca. O vynikajúcu hudbu a atmosféru sa postaral DJ Dušan Dojčár, ktorý roztancoval úplne každého účastníka plesu. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník!

Napokon radi spomenieme aj našu bohatú sezónu čepčení, počas ktorej sme mali tú česť odčepčiť 10 krásnych neviest. Ich svadby sme spríjemnili tradičným polnočným vystúpením, ktorý bol pre všetkých zúčastnených nezabudnuteľným zážitkom. Tí, ktorí plánujú svadbu v roku 2025, nás môžu kontaktovať na našej facebookovej stránke alebo na tel. čísle 0907 181 426. Neváhajte dlho a už teraz si rezervujte čepčenie

na nasledujúci rok.

Za nami je obdobie plné vystúpení, zážitkov a krásnych stretnutí. S prichádzajúcimi Vianocami už pripravujeme sviatočný program, s ktorým sa na vás tešíme. Ďakujeme za vašu podporu a priazeň, ktorá nás neustále motivuje. Želáme vám pokojné Vianoce plné radosti a úspešný nový rok 2025! Na záver by sme chceli poďakovať obci Batizovce za poskytnutie dotácie na činnosť našej folklórnej skupiny a na dopravu do Macedónska.

❖ **Rebeka Hudáková,**
Lucia Mudráková, Nina Šoltísová

Klub žien a naše pestré činnosti

Milí spoluobčania, aj druhý polrok bol pre Klub žien plný pestrých činností, o ktoré sa s Vami rady podelíme. Náš klub žien už tradične prispieva k akciám, ktoré sú organizované obcou Batizovce, športovou komisiou, našou folklórnou skupinou a už aj MŠ Batizovce.

Klub žien je známy svojimi pečenými dobrotami, ktoré chutili aj našim občanom pri týchto tradičných akciách: vedomostné kvízy, folklórne slávnosti, dni obce, lampiónový sprievod, Batizovské vinobranie a súťaž O najlepšie škvarovník.

Cirkevným Zborom Ecav s anglickými lektormi zorganizoval v lete detský tábor, kde sme deťom pripravovali občerstvenie a pomohli s výdajom obedov. Anglický lektori ocenili návštevu Batizovskej izby, kde mali možnosť vyskúšať si aj náš tradičný kroj. Potešil nás veľký záujem a tak sa nám podarilo všetkých 18-tich vedúcich obliecť do batizovského kroja a tak si odniesli krásne spomienky na našu obec. Celé leto sme sprevádzali deti s rodičmi, ktorí vo veľkom počte navštívili Hasičskú a Batizovskú izbu aj v rámci súťaže – LEGENDARIUM, organizovanej Prešovským samosprávnym krajom.

Naše kulinárske zručnosti sme predviedli aj v susednej dedine Gerlachov a reprezentovali našu obec na nultom ročníku vo varení gulášu - Gerlachovský kotlík. Taktiež sme sa zúčastnili súťaže O najlepšie batizovské pirohy a popri varení sme sa spolu vynikajúco zabavili. Aj tohto roku sa nám podarilo zorganizovať výstavu ručných prác spojenú s výstavou ovocia a zeleniny, ktorú si prišlo pozrieť veľa domácich návštevníkov, ale aj mnoho ľudí z okolitých miest a obcí. A týmto sa chceme poďakovať našim občanom, ktorí prispeli svojimi krásnymi výrobkami a vypestovanými plodinami, bez ktorých by sa táto výstava neuskutočnila. Popri našich rôznych činnostiach, si vieme nájsť čas aj na spoločný odдых a kultúrne podujatia. Spolu sme navštívili botanickú záhradu v Tatranskej Lomnici, múzeum v Poprade, kostoly a hrad v Kežmarku a večery

sme si spríjemnili predstaveniami v kinách či divadlách. Prijali sme pozvanie od Klubu dôchodcov Svit, na zaujímavý výlet do Červeného Kláštora a taktiež sme zažili s členmi Klubu dôchodcov Sosna, príjemný deň vo Vlkolínci. Predvianočnú atmosféru sme si navodili pečením oblátok a medovníkov spoločne s deťmi, ktoré sme darovali klientom CSS Domov pod Tatrami, pri príležitosti zapálenia vianočného stromčeka, na ktoré nás srdečne pozvali. Veľmi sme radi, že sme mohli pohostiť všetkých zúčastnených aj pri zapálení vianočného stromčeka a príchode Mikuláša do Batizoviec v našom stánku, kde sme ponúkali pankušky, oblátky, medovníky a chlieb s masťou a cibulou. Sme radi, že obohacujeme kultúrne dianie v obci a našou prácou spríjemňujeme rôzne podujatia. Všetkým prajeme šťastné a veselé a pohodou naplnené vianočné sviatky, ktoré prežiarajú dušu každého z nás, do nového roka prajeme všetko dobre.

❖ **Magdaléna Faberová**

OFK Batizovce

Zhodnotenie futbalového leta a jesennej časti v obecnom futbalovom klube.

Počas predsviatočného obdobia vám pri-nášame návraty k tradičnému Mundiálu a samotnej futbalovej jesennej časti v podaní našich mládežníckych kategórií a družstva dospelých.

MUNDIÁL

V našej obci je obdivuhodné, ako dokážu ľudia udržiavať tradície v kultúre, školstve, spoločenskom živote, ale samozrejme aj v športovom dianí. Dôkazom je, že v roku 2024 sme zorganizovali 47. ročník futbalového turnaja Mundiál, o ktorý má stále záujem dostatočný počet obyvateľov obce a ľudí, ktorí sú spätí s našou obcou. Táto športovo-spoločenská akcia plní športový účel, ale je to aj forma socializácie s ľuďmi, s ktorými sa v priebehu roka často nestretávame. Samotnému turnaju, ktorý sa na futbalovom ihrisku hraje vždy v druhú júlovú sobotu (t.r. 13.7.2024) predchádzalo piatkové vylosovanie desiatich družstiev do jednotlivých skupín. V sobotu ráno sa na veľmi dobre pripravenej hracej ploche začali odohrávať súboje o víťaza zlatej NIKÉ (putovný pohár pre víťaza Mundiálu) a ďalších trofejí. V priateľskej atmosfére a za dobrej nálady sa do finále dostali družstvá Amstel a Grizzly (foto). Výsledkom 2:0 sa víťazom stal Amstel. Sme veľmi radi, že nás každý rok potešia svojou návštevou aj priatelia z družobnej obce Zeleneč (AC Duchna).

JESEŇ V PODANÍ MLÁDEŽE

Do konca júna výbor OFK musí rozhodnúť o prihlásení jednotlivých kategórií do súťaží, ktoré sú riadené v našom prípade Podtatranským futbalovým zväzom. Pre nový ročník súťaží 2024/2025 sme zaradili o jedno mládežnícke družstvo navyše oproti minulej sezóne. Teší nás fakt, že momentálne vieme zaradiť do mládežníckych kategórií akékoľvek dieťa a dorastencu vo veku od 5 do 19 rokov. Najmladšia kategória U11 pod vedením trénerov Tomáša Langa a Rastislava Fábera ml. sa s futbalom zoznámala od júna. Tréneri sa zamerali najmä na vytvorenie pozitívneho vzťahu k futbalu a klubu. Po futbalovej stránke sa zamerali na všestrannú pohybovú prípravu a rozvoj herných činností jednotlivca a už aj u 6-ročných hráčov sa snažia rozvíjať širokú škálu technických zručností, čo dáva nádej na postupnú výchovu hráčov do vyšších kategórií. Deti aj so silnou rodičovskou podporou sa zúčastnili 2 domácich turnajov a turnaja v Hozelci a Spišskej Teplici.

Družstvo mladších žiakov U13 tvorené z chlapcov a dievčat viedol tréner Roman Ryša. Počas aktívnej tréningovej prípravy odohrali 4 turnaje, na ktorých si zmerali sily s družstvami Štrby a Vysokých Tatier. Aj keď sa v nižších mládežníckych kategóriách nepozerala na tabuľky a jednotlivé výsledky, deťom sa snažíme vštepiť víťazného ducha a ukazujeme ako spravodlivo a čestne vyhrávať. Jesenná časť sa dá hodnotiť pozitívne, kedy naša U13 z 8 zápasoch zvíťazila 4 krát, 1 krát remizovali a 3 krát prehrala.

Najstaršiu kategóriu mládežníkov a to dorastencov U19 viedol Dávid Mu-drák. V tejto sezóne sme sa prvýkrát stretli s pilotným modelom súťaže U19, v ktorom sa hrá turnajovým spôsobom. Vopred určené rozlosovanie určí trojicu družstiev, ktoré sa stretávajú vždy na inom hosťujúcom ihrisku. Hrá sa systémom 8 hráčov + 1 brankár na ihrisku označenom od "šestnástky po šestnástku". Zmena systému súťaže bola nevyhnutná, keďže sa v úvode do dorasteneckej súťaže prihlásili dve družstvá a v novom systéme hrá 14 účastníkov. Počet hráčov v dorasteneckom veku je

kriticky nízky a uvedomujeme si, že kategória dorastencov je dôležitá hlavne pre postupný prechod hráčov do najvyššej vekovej úrovne. Je to celoslovenský problém, ktorý vidieť v prestarnutých družstvách amatérskych mužských súťaží. Preto sme radi, že sa nám podarilo vyskladať aj dorasteneckú kategóriu a veríme, že naše Áčko budeme časom vedieť doplniť našimi odchovancami. Čas ukáže!

EUFÓRIU VYSTRIEDALA REALITA

Po skvelej sezóne 2023/2024 nášho "Áčka" nastali v lete malé zmeny v kádri a taktiež zmena na trénerskom poste. Nový cieľavedomý tréner Ľubomír Gallovič začal s mužstvom trénovať v druhej polovici júla. Na tréningovej dochádzke a v prístupe hráčov bolo badať veľkú chuť po víťazstvách a motiváciu dostať sa čo najvyššie v tabuľke. Po prvých 5 víťazných zápasoch, našich chlapcov kvalitne preveril líder tabuľky zo Sp. Štvrtku a po tejto prehre sa naše dobré výkony začali striedať s horšími a aj zápasy, v ktorých sme ukazovali lepšiu kvalitu, akú mal súper, sa nám nepodarilo vyhrať. Straty dôležitých bodov nám znemožnili udržať si popredné miesta v tabuľke a zimujeme na 8. mieste. Keďže súťaž je vyrovnaná, veríme, že po zimnej príprave sa opäť dostaneme na víťaznú vlnu a zabojujeme o čo najlepšie umiestnenie. Za zmienku stojí postup do ďalšieho kola v súťaži o Pohár PFZ, kde sa 1.5.2025 stretneme v "derby" zápase s FK Svät.

Touto cestou by som chcel poďakovať v mene výboru OFK Batizovce pánovi starostovi a obecnému zastupiteľstvu za podporu športu v obci, fanúšikom za podporu na ihrisku, rodičom za prístup k športovej výchove detí a všetkým, ktorí sa nejakým spôsobom prispeli k skvalitneniu obecného futbalového prostredia.

Vám, milí čitatelia prajeme krásne a pokojné prežitie vianočných sviatkov a do celého roka 2025 želáme zdravie, lásku, pokoj a samozrejme čo najviac potešujúcich správ z batizovskej futbalovej komunity.

❖ Viliam Handzuš

Geocaching

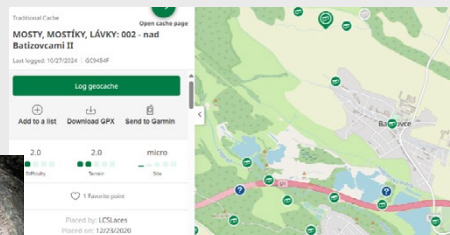
Geocaching (geo = zem + franc. cache = tajne skryť), je outdoorová aktivita, ktorá spája dobrodružstvo a technológie. Ide o hľadanie keší (skrýš), ktoré sú ukryté na rôznych miestach po celom svete pomocou GPS zariadenia. Tieto kešky zvyčajne obsahujú zápisník (logbook), do ktorého nálezca zapíše meno a dátum nálezu, a niekedy aj drobné predmety na výmenu (napr. odznaky, figúrky, mince atď.). Existuje niekoľko typov keší, ktoré pridávajú na rôznorodosť a výzvu:

- ◆ Tradičná keška: Najjednoduchší typ. Obsahuje jednu GPS súradnicu, ktorá vedie priamo na miesto.
- ◆ Multi-keška: Zahŕňa viacero zastávok. Na každom mieste treba splniť úlohu, ktorá vás privedie k ďalšiemu bodu alebo k finálnej keši.
- ◆ Mystery (alebo Puzzle) keška: Pred nájdením tejto keše musíte vyriešiť hádanku alebo šifru, aby ste získali súradnice.
- ◆ Event keška: Stretnutia geokešerov, ktoré môžu byť spojené s výmenou skúseností, čistením prírody alebo inými aktivitami.

Podľa veľkosti sa delia kešky do piatich skupín – mikro, malé, stredné, veľké a iné.

Ako to funguje?

Stiahnite si aplikáciu na geocaching (napr. Geocaching® app) alebo sa zaregistrujte na stránke Geocaching.com. Väčšina keší je na internete voľne dostupná (podmienkou je len registrácia), no existujú aj keše, ktorých nález je povolený len platiacim hráčom. Každá keška má svoje GPS súradnice a často aj popis alebo nápovedu. GPS zariadenie alebo smartfón vás dovedie na približné miesto. Finálne hľadanie však môže byť náročnejšie – keše sú často dobre zamaskované. Keš môže byť schovaná kdekoľvek a akokoľvek – pod kameňom alebo pňom, magneticky pripevnená na kovovú konštrukciu alebo zamaskovaná ako bežný predmet (napr.

falošný šrób, vtáčia búdku).

Po nájdení sa zapíšete do logbooku v keške a následne aj online na svojom účte. Ak keš obsahuje predmety, platí pravidlo „vezmi niečo – nechaj niečo rovnakej alebo vyššej hodnoty“.

Pri hľadaní kešov treba rešpektovať prírodu, nepoškodzovať okolie a nezanechávať po sebe odpadky. Zároveň dbajte na to, aby si vás nevšimli náhodní okoloidúci, ktorí by mohli kešku odstrániť alebo poškodiť. Ak nemôžete keš nájsť alebo je poškodená, nahláste to jej vlastníčkovi cez aplikáciu.

Ak chcete prispieť do komunity, môžete založiť vlastnú kešku. Ako na to?

- ◆ Vyberte zaujímavé miesto (musí byť legálne a bezpečné).
- ◆ Pripravte schránku – mala by byť vodotesná a odolná voči prírode.
- ◆ Pridajte logbook a prípadne predmety na výmenu.
- ◆ Zaregistrujte keš na geocachingovej stránke a poskytnite presné GPS súradnice.

Prečo je vlastne geocaching tak populárny? Spája ľudí, ktorí majú radi prírodu, technológie a výzvy. Umožňuje objavovať zaujímavé a menej známe miesta, ktoré by ste inak možno nikdy neobjavili. Pri niektorých keškách sa dozviete aj zaujímavé fakty o histórii, geológii či miestnej kultúre. Geocaching je skvelý spôsob, ako tráviť čas vonku, objavovať nové miesta a užiť si dobrodružstvo buď sám, alebo s priateľmi či rodinou. A hlavne táto aktivita je vhodná pre všetky vekové kategórie a dá sa robiť kdekoľvek a kedykoľvek.

Aj v rámci našej obce a jej okolia sa nachádza hneď niekoľko keší, ktorých hľadaním si viete ozvláštniť prechádzku v prírode. Pri hľadaní mikro keší si nezabudnite pre istotu so sebou zobrať pero, aby ste sa mohli zapísať do logbooku.

❖ Alexandra Danilová

Obyvatelia Tatier – Svišť vrchovský tatranský

Svišť vrchovský tatranský (Marmota marmota latirostris) je jedným z najmenších a najcharakteristickejších obyvateľov našich Tatier. Tento hlodavec, blízky príbuzný veverice, je endemitom Tatier, čo znamená, že sa nikde inde na svete prirodzene nevyskytuje.

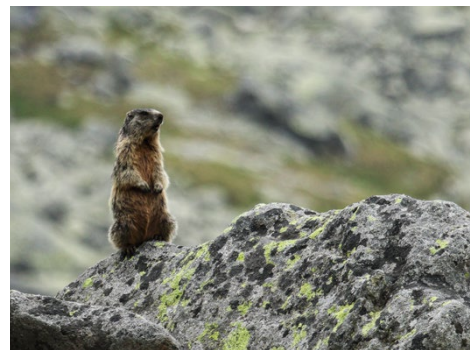
Svišť má typické oblé telo s krátkymi nohami. Jeho srst je hustá a zvyčajne hnedá, čo mu umožňuje dokonale splynúť s okolitou skalnatou krajinou. Svište sú spoločenské zvieratá, ktoré žijú v kolóniách. Každá kolónia si vyhrabáva rozsiahle podzemné nory, ktoré slúžia ako úkryt pred nepriaznivým počasím a predátormi. Tieto nory môžu mať niekoľko vchodov a môžu byť hlboké aj niekoľko metrov. Jednou z najznámejších vlastností svištov je ich schopnosť upadať do hlbokého zimného spánku. Pred zimou si nazbierajú dostatok tukových zásob, ktoré im umožnia prežiť niekoľko mesiacov bez potravy.

Svište sú bylinožravce a ich potravu tvoria rôzne nadzemné časti vysoko-horských tráv a bylín, kvety, zrelé plody, ako aj korene rastlín. Pasú sa v blízkosti svojich nôr, aby sa v prípade nebezpečenstva mohli rýchlo skryť. Na stráži býva zvyčajne starý samec, ktorý varuje ostatných pred hrozbou ostrým hvízdáním. Svište majú vynikajúci zrak a sluch, a ich prirodzená ostražitosť im často zachraňuje život. Páriť sa začínajú v máji a po piatich týždňoch gravidity samica v nore privádza na svet dve

až šesť slepých a holých mláďat, ktoré zostávajú v nore približne šesť týždňov a živia sa len materským mliekom. Následne začínajú vychádzať von a pasú sa. Mláďatá sú veľmi hravé, často sa dvíhajú na zadné nohy, skáču a naháňajú sa. Sú zvedavé a málo opatrné, čo ich robí ľahkou korisťou pre predátorov. Rýchlo rastú a do jesene sa takmer vyrovnajú veľkosti dospelých jedincov.

Svište obývajú vysokohorské oblasti Tatier, najmä pásma kosodreviny

a skalných sutín. Sú veľmi obľúbenými zvieratami u turistov a ich pozorovanie patrí medzi príjemné zážitky z pobytu v Tatrách. Vďaka snahám o ich ochranu a vytvoreniu chránených území sa populácia svišta udržiava na relatívne stabilnej úrovni. V minulosti však skutočne existovali obavy o prežitie tohto druhu. K poklesu populácie dochádzalo predovšetkým vplyvom vzostupu pastierstva a pytliactva kvôli tuku a kožušine.

Zaujímavosti o svištoch

- ◆ Svišť vrchovský tatranský je jediný poddruh na svete a žije len v Tatrách rovnako ako kamzík vrchovský tatranský. Svišť aj kamzík sú glaciálne relikty, čiže pozostatky poslednej doby ľadovej.
- ◆ Počas zimného spánku sa ich telesná teplota zníži z 36 asi na päť stupňov Celzia a srdce im udrie raz za 15 sekúnd.
- ◆ Samička je schopná páriť sa len 3 – 4 hodiny v roku a keď ju pri tom niekto vyruší, nemusí mať mláďatá vôbec.
- ◆ Svište sa dorozumievajú chvostom. Keď ho vztýčia, upozorňujú na nebezpečenstvo, keď ním kývajú zo strany na stranu, tak sa zdravia.
- ◆ Dožívajú sa až 18 rokov, ale viac ako polovicu svojho života prespia.
- ◆ Ľudia svištov zabíjali hlavne kvôli masti, lebo verili, že má zázračné účinky. Svišť sa živí prevažne vysokohorskými liečivými bylinami a ľudia verili, že sila prírody prešla z bylín do ich tuku.

◆ Marek Mlynský

Navždy späť s Batizovcami – spisovateľka Darina Harmanová

20. 6. 1912 Štrba – 28. 11. 1993 Košice

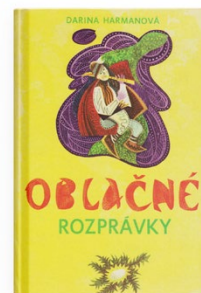
V rokoch 1922 – 1927 študovala na gymnáziu v Liptovskom Mikuláši, 1927 – 1931 na učiteľskom ústave v Prešove, kde v r. 1931 maturovala. **Od septembra 1931 do septembra 1932 pôsobila ako učiteľka v Batizovciach**, v rokoch 1932 – 1937 učila v Liptovskom Jáne, od r. 1937 až do roku 1945 v Prešove, 1945 – 1946 v Košiciach a v Bratislave, v roku 1946 sa natrvalo usadila v Košiciach: 1946 – 1953 riaditeľka strednej zdravotníckej školy, 1953 – 1956 vedúca ošetrovateliek vo vojenskej nemocnici, 1957 – 1960 učiteľka. Z politických dôvodov sa musela učiteľstva vzdať a až do dôchodku v roku 1976 pracovala ako administratívna pracovníčka (úradníčka v Spolvede, 1960 – 1976 referentka na Lekárskej fakulte Univerzity P. J. Šafárika). Od r. 1976 žila na dôchodku. Pod vplyvom svojej sesternice Olgy Harmanovej, ktorá bola manželkou Ľuda Ondrejova, začala písať literatúru pre deti, spoločne pripravili rozprávkovú knižku *Zem si šije nové šaty* (1948). Autorka detských veršikov, básní a próz i leporela *Čo rozpráva jar*, *Čo spieva vetrík*, *O stratenej hviezdičke* (všetky 1948), *Zázračný telefón* (1955), *Dobré ráno, milé deti!* (1960), rozprávkových knižiek

a básničiek *Zlaté strunky* (1961), *Rastú kvietky* (1962), *Padá sniežik* (1966), *Jožkov ťažký deň*, *Dobrym deťom všade* (1970), *Moja bábika* (1971), *Oblačné rozprávky*, *Dobry deň Vám, milé deti!* (obe 1972) a *Svetlo v dlani* (1974) a zbierky *Žili, rástli veveričky* (1991).

Svoju básnickú a prozaickú tvorbu adresovala prevažne malým deťom, pričom si kládla za cieľ nielen ich pobaviť, ale aj poučovať, mravne, osvetovo-zdravotne vychovávať. Darina Harmanová je dokonca autorkou prvej detskej knihy v Braillovom písme.

Darina Harmanová prispievala okrem detských časopisov i do časopisov a novín pre dospelých (*Zornička*, *Kultúrny život*, *Učiteľské noviny*, *Východoslovenské noviny*) a do rozhlasového vysielania. V článkoch, úvahách, rozhlasových príspevkoch sa zamýšľala nad medziľudskými vzťahmi, písala o živote a dielach našich spisovateľov, všimla si problémy žien a výchovy detí (*Advent*, *Cesta za krásou*, *Ďaleko od všednosti*, *Slnečná krajina*, *P. O. Hviezdoslav*, *Božena Němcová* a iné). Samostatnú skupinku prác tvoria príhovory a rozhovory Dariny Harmanovej.

Krajské múzeum v Prešove zorganizovalo pri príležitosti MDŽ v roku 2019 výstavu „Ženy východu v literatúre“, kde chcelo poukázať na skupinu vzdelaných emancipovaných žien, ktoré sa snažili cez literárnu tvorbu národne a morálne povzniesť ľudí po vzniku Československa v roku 1918. Medzi ne patrila aj

♦ Janka Hudáková

Zdroj:

- <https://www.litcentrum.sk/autor/darina-harmanova/zivotopis-autora>
- <https://www.litcentrum.sk/autor/darina-harmanova/diela-v-slovincine>
- https://pis.sk/clanok/17829/v_rakociho_palaci_predstavja_slavne_zeny_vychodu.html
- <https://www.presov.sk/kultura-a-sport/zeny-vychodu-v-literature-38-caj-o-piatej-u-rakociho/mid/0/ma0/all.html>
- www.snk.sk/sk/domov/10-zbierky-a-zdroj/195-xxxi.html

Ceny udelené pri príležitosti Dňa obce

Cena starostu

Anna Zacharová - za zásluhnú činnosť v oblasti samosprávy v prospech občanov obce

Cena obce Batizovce

Milan Bača - za celoživotnú príkladnú spoločenskú angažovanosť v dobrovoľnom hasičskom zbore
Bc. Jarmila Pastrnáková - za prínos v oblasti zachovávaní zvykov,

tradícií a za aktívnu tvorivú činnosť v oblasti folklóru

Dušan Rakyta - za verejnoprospešnú činnosť v oblasti športu

Alexandra Chovanová - za vynikajúce tvorivé výkony, významné výsledky v umeleckej činnosti a propagáciu obce doma i v zahraničí

Cyril Františka - za skúmanie a zbieranie historických artefaktov a informácií o obci Batizovce a za

verejnoprospešnú činnosť s dôrazom na zachovanie miestnych tradícií

Jozef Františka - za skúmanie a zbieranie historických artefaktov a informácií o obci Batizovce a za verejnoprospešnú činnosť s dôrazom na zachovanie miestnych tradícií

Helena Suchá - za aktívnu maliarsku tvorbu zameranú na ľudové zvyky a tradície a umeleckú ilustráciu pamätných kníh obce

Príbeh BATIZOVSKÉJ KÚRIE

*Horný kaštieľ
po renovácii v roku 1979*

Horný kaštieľ, kúria Aladára Máriássyho či Kaprálovec aj pod týmito menami poznali Batizovčania budovu, ktorá nájdeme na Nálepckovej ulici. Rozmanité názvy odzrkadľujú jej bohatú históriu, ktorá sa začala písať už na konci 18. storočia.

Jozef Štefan Máriássy nechal kamennú kúriu v Batizovciach postaviť niekedy po roku 1785, buď na mieste drevenej stavby, alebo s použitím časti staršej murovanej rezidencie. Jozefov otec zomrel v tzv. sedemročnej vojne, keď

mal Jozef sedem rokov. Starala sa o neho matka Anna Mária Andaháziová spolu so strýkom, ktorý mu zaplatil štúdium v Pešti. Po návrate zo štúdií sa zapojil do správy Spišskej stolice a ako prvý spísal rodové dejiny. Jozefov

syn zomrel v detskom veku. Neskôr sa Jozef presťahoval do Pešti a prenechal svoje majetky, vrátane kúrie, ostatným členom rodu. Neskôr ostala rezidencia na polstoročie neobývaná až kým ju do vlastníctva nedostal Aladár Máriássy. Aladár bol poslancom okresu Poprad v Uhorskom parlamente. Podpivničená kúria bola postavená na obdĺžnikovom pôdoryse. Strecha bola pôvodne pokrytá šindľom, neskôr mohutnou plechovou krytinou krytou manzardovou strechou. Hlavná fasáda s centrálnym rizalitom (t. j. výstupkom budovy na priečelí) bola orientovaná do ulice.

V 20. storočí bola budova obývaná rodinou Kaprálových, po ktorej dostala pomenovanie Kaprálovec. V tomto období bola rozčlenená na dve samostatné bytové jednotky a vznikli aj dva oddelené vstupy z bočných strán. Budova si do súčasnosti nezachovala žiadne historické okenné či vstupné výplne.

❖ Spracované na základe materiálov zozbieraných **Cyriľom Františkom**

Zdroj: Vidiecke šľachtické sídla v Spišskej stolici (Tomáš Janura, 2019)

Rodina Kaprálová, podľa ktorej dostal horný kaštieľ názov Kaprálovec

Osemsmerovka

Nájdi
v osemsmerovke
tieto slová:

anjel, betlehem,
bežky, cencúl,
darčeky, kapor,
koleda, koláče, krb,
mráz, sneh, sánky,
vločka, zima, šál

B	D	A	R	Č	E	K	Y	A
T	Y	K	Ž	E	B	I	Z	O
V	V	L	O	Č	K	A	K	S
A	C	K	É	Á	Z	Á	R	M
M	E	H	E	L	T	E	B	V
I	N	E	K	O	L	E	D	A
Z	C	N	Š	K	A	P	O	R
I	Ú	S	Á	N	K	Y	A	N
O	L	C	L	E	J	N	A	E

Riešenie:

Omaľovánka

Zdravica JUBILANTKE

Zdravím ťa, jubilantka naša,
ty vzácna čeladná mať predkov.
Tu núka sa srdu priani čaša
tvojej sedemstoročnice svedkov.

Prežila si rôznych vetrov závan
pri ochrane mohutných Tatier brál.
Neraz otročil ťa pažravý pán,
však statočný občan si ťa zastal.

Prežila si rôznych vetrov závan
pri ochrane mohutných Tatier brál.
Neraz otročil ťa pažravý pán,
však statočný občan si ťa zastal.

Rodila si sa v časoch poroby,
ovsík si siala do hrudy skalných rán.
Zdatné dietky v plienkach chudoby
si chránila jak krdlík hladných vrán.

Búrky Tatier zahnali zlé časy,
hrom zmietol panskú pažravosť-porobu.
Slniečka lúče slobodnej krásy
sčarili tvoju dnešnú podobu.

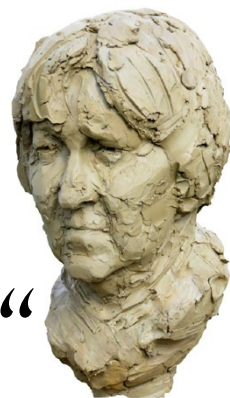
Krásna srdcu blízka rodná vieska,
azda drahšej pod slnkom niet.
V lone Tatier ako svižná brieska
vytváraš nám len prečarovný svet.

Do vienk budúcich tvojich krôčkov
chcem prispieť skromným blahoželaním:
"Maj čo najviac šťastných, plodných rôčkov,
to praje ti rodná dcéra, či syn."

❖ M. Šikorský, st.

Báseň napísaná pri 700. výročí
prvej písomnej zmienky
o Batizovciach

Sochár Ladislav Galko: „Umenie má odhaľovať neraz skrytú krásu a pravdu“

Ladislav Galko je sochár, ktorý tvorí a žije v Batizovciach. S dvomi sestrami vyrastal na západnom Slovensku. Na jeho ceste k umeleckej tvorbe, ktorej sa venuje dnes, ho ovplyvnilo viacero osôb vrátane starého otca, ktorý bol stolárom a tesárom, a učiteľa dejín umenia. Po ukončení strednej školy nastúpil do sochárskeho ateliéru prof. J. Bartusza na FV TU v Košiciach. Štúdium ukončil v roku 2007.

Kto je Ladislav Galko?

Na to odpoviem trochu stroho. Momentálne som manžel, otec troch detí, učiteľ výtvarného odboru na ZUŠke a v neposlednom alebo poslednom rade aj sochár v slobodnom povolaní.

Pri otázke kto ste, ste ako prvé spomenuli, že ste manželom a otcom. Ako ovplyvnilo Vašu tvorbu manželstvo a otcovstvo?

Ak by som to chcel trochu odľahčiť, tak určite v tom, že nemám toľko času na prácu, ktorá ma nesmierne baví, ale samozrejme aj v hlbšom význame to určite pozitívne ovplyvnilo moju tvorbu. Ako, to do detailov neviem úplne posúdiť. Ale už len keď zoberiem do úvahy fakt, že manželstvo a rodičovstvo ma do určitej miery zmenilo, tak aj to, čo dávam zo seba, musí byť zákonite týmto ovplyvnené. A konkrétne, ja za seba vnímam, že v tvorbe ako takej je veľmi

dôležitý jeden faktor. Je ním pokora. Takže asi v tomto: viac pri práci postupujem „smerom zdola nahor“.

V odpovedi ste tiež spomenuli slobodu, slobodné povolanie. Čo pre vás táto sloboda znamená?

Ako sa hovorí v širšom zmysle slova o slobode, že má ísť ruka v ruke so zodpovednosťou, tak aj umelec – tvorca by

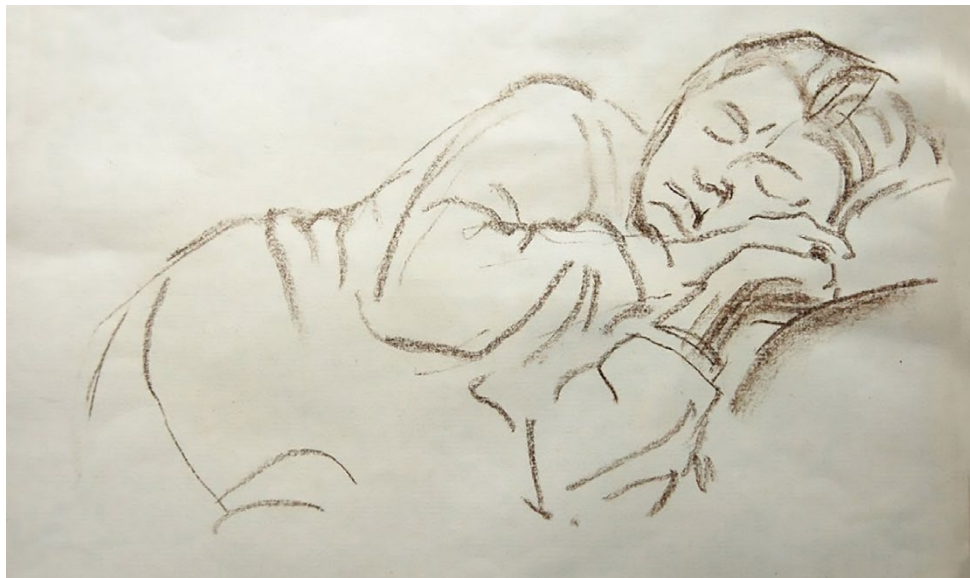
nemal byť bezbrehý slobodný. Myslím v tom, že aj on je zodpovedný za svoju tvorbu. Umenie by malo povznášať, malo by odhaľovať neraz skrytú krásu a pravdu.

Aká bola vaša cesta k umeniu?

Od šiestich rokov som vyrastal v obci Malé Lednice, ktorá je zasadená do krásneho malebného prostredia Strážovských vrchov. Myslím, že už ako dieťa som určite vnímal krásu tohto prostredia. Moji rodičia nemali zvlášť umelecké sklony. Mama zdravotná sestra, otec stavebný projektant a ani nikto z rodiny nemal vzťah k akémukoľvek umeniu.

Spomeniem môjho dedka, u ktorého som trávil dosť veľa času. Bol výborným majstrom – stolárom, tesárom. Tam som doslova pričuchol k drevu a k práci s týmto materiálom. Vybavuje sa mi zážitok, ako sa mi pod rukami kus dreva mení a pretvára v niečo konkrétne. ZUŠku som začal navštevovať od 1. ročníka ZŠ. Ako prvé si pamätám, že som rád odkresľoval obrázky z ríše zvierat, prírody, tváre ľudí. Tešilo ma, keď sa mi darilo ich verne napodobniť. Neskôr som zistil, že napodobňovanie nestačí, chýbala tam kreatívna stránka vecí. Učiteľia na ZUŠ málo vedeli vzbudiť v deťoch kreativitu, ktorá je mimochodom dôležitá v živote ako takom, o to viac v umení – tvorivej činnosti.

A tak pod vplyvom nezábavného odkresľovania obrázkov z kníh o dejinách umenia som sa niekedy v šiestom ročníku vzbúril a zo ZUŠky som odišiel. Teraz to vidím aj pozitívne, lebo po tomto odchode naplno prepukol môj záujem o futbal. Trávil som každú možnú voľnú chvíľu na ihrisku. Futbal mi tiež niečo dal a keby som všetok svoj čas neobetoval pre šport, neuvedomil by som si, že to, čo som zanechal, mi chýba.

Kedy ste sa vrátili k umeniu?

Pri výbere strednej školy, som sa rozhodol pre odbor Umelecko-remeselné spracovanie dreva na Stavebnom učilišti v Žiline. Na tejto škole práve otvárali prvý ročník tohto umeleckého zamerania. Nebolo to ľahké rozhodovanie, lebo ešte stále sa vo mne bilo rozhodnutie ísť športovou dráhou s rozhodnutím venovať sa výtvarnému umeniu... Ďalej ma pozitívne ovplyvnil aj náš učiteľ dejín umenia, ktorý bol súčasne aj riaditeľom Považskej galérie v Žiline, Milan Mazúr. Cez neho a cez návštevy

výstav v galérii sme sa oboznámili so žilinskou ako aj celoslovenskou výtvarnou scénou. Mohli sme si "ohmatať" umenie naživo. Povzbudenie, aby sme si viacerí dali prihlášku na VŠVU, prišlo práve od tohto učiteľa. Ostatní učitelia na túto vtedy trúfalosť vzhliadali s rezervou. Do sochárskeho ateliéru, na ktorý sme si dali traja spolužiaci prihlášky, totiž prijímali každoročne len piatich uchádzačov. A vzhľadom na to, že naša škola nebola školou výtvarnou, a vysokoškolské štúdium sochárstva sa dalo študovať len na dvoch školách, šance na naše prijatie videli ako mizivé. O to viac sme sa tešili tomu, keď nás všetkých troch prijali. Jediné z čoho sme trochu boli smutní bolo to, že nakoniec sa naše trio rozdelilo. Ich totiž prijali do Bratislavy a mňa do Košíc. Avšak s odstupom času to vnímam ako pozitívnu prozreteľnosť 😊, vzhľadom na to, že moja manželka vtedy prestúpila a začala študovať tiež v Košiciach, kde sme sa zoznámili.

Akej tvorbe sa venujete dnes?

Na vysokej škole sa mi otvorili "nové priestory" a začali ma vtedy oslovovať abstraktné formy vyjadrovania. Pokračovalo to aj neskôr po škole, potom sa to trochu prerušilo. Pracoval som viac na zákazkových prácach, zaujíma ma aj portrét.

Čo vás v tvorbe inšpiruje?

V mojom prípade je najčastejší postup taký, že na začiatku je nejaká konkrétna látka (kus kameňa, dreva či nejaký priestor) na ktorú reagujem, s ktorou pracujem.

A potom by som ešte spomenul P. Picassa, ktorý sa vyjadril, že „Inšpirácia existuje, ale musí vás nájsť pracovať.“ Takže asi v tomto duchu to vnímam aj ja.

Na čom aktuálne pracujete?

Momentálne pracujem na soche bl. Márie Celesty Crostarosy, je to zakladateľka rehole redemptoristiek. Určená je pre kláštor redemptoristiek v Kežmarku. A popritom, keď ma (napr. pri chystaní dreva na zimu a zapozieraní sa na letokruhy) napadne niečo, tak si to aspoň skicou alebo nejakým malým modelom zaznamenám, aby som sa mohol k tomu neskôr vrátiť.

◆ Aneta Žugecová

Rok 2025 v Batizovciach

Január

4.1.

Kúdeľná izba

17.1.

Výročná schôdza FSK

18.1.

Výročná schôdza DHZ

28.1.

80. výročie oslobodenia obce

Február

1.2.

Hasičský ples 25. ročník

Marec

1.3.

Fašiangový sprievod
spojený so zabíjačkou

Apríl

8.-13.4.

Výstava veľkonočných
vajíčok a dekorácií

13.4.

Krehká krása
Batizoviec - Gúľaj sa vajíčko

Máj

7.5.

Kladenie vencov
pri príležitosti 80. výročia
ukončenia 2.sv.vojny

Máj

11.5.

Deň matiek

13.-14.5.

Zber železa DHZ

17.5.

Detská hasičská súťaž DHZ

24.5.

Folklórne slávnosti obce
Batizovce

31.5.

Deň detí - cykloparáda

Júl

12.7.

Mundiál

19.7.

Súťaž „O najlepšie
Batizovské pirohy,“
Podtatranský veterán cup

August

30.8.

Deň obce a kladenie vencov
pri príležitosti 81. výročia SNP

September

13.9.

Spomienková
hasičská súťaž

15.9.

Výstup na Batizovské pleso

September

18.-21.9.

Výstava ručných prác,
ovocia a zeleniny

Október

5.10.

Stretnutie so seniormi
pri príležitosti
Mesiaca úcty k starším

November

1.11.

Odpustová slávnosť
Všetkých svätých

8. 11.

Batizovské vinobranie
a Batizovský škvarkovník

22.11.

Teplákový bál

December

5.12.

Príchod Mikuláša

7.12.

Ekumenické
stretnutie spevokolov

17.12.

Muzikál ZŠ

A v tých Batizovciach,
tu je dobre